

**Gemeente
Rotterdam**

Bezoekadres: Stadhuis Coolsingel 40
3011 AD Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl
E-mail: bbo@rotterdam.nl
Inlichtingen: V. Vermelis en O. Krom
Telefoon: -

Portefeuillehouder: M. Struijvenberg
Cluster: Middelen en Control

Ons kenmerk: 23bo007957
Uw kenmerk:

Betreft: Effecten septembercirculaire
Gemeentefonds 2023

Datum: B&W 24 oktober 2023

Aan de Gemeenteraad

Onderwerp:

Effecten van de septembercirculaire Gemeentefonds 2023 voor Rotterdam.

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Vlak voor het openbaar maken van de Rotterdamse begroting 2024 is de septembercirculaire Gemeentefonds 2023 gepubliceerd. Bij deze wordt U geïnformeerd over de belangrijkste effecten voor Rotterdam.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/begroting/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

Tweede herziening 2023 en begroting 2024.

Toelichting:

Op Prinsjesdag, dinsdag 19 september jl., zijn onder andere de Miljoenennota, de Rijksbegroting en de septembercirculaire Gemeentefonds 2023 gepubliceerd. Door de demissionaire status van het kabinet zijn de Miljoenennota en de septembercirculaire 2023 beleidsarm.

Zoals gebruikelijk is de begroting 2024 gebaseerd op de meicirculaire 2023. Conform bestendige gedragslijn worden de uitkomsten van de septembercirculaire 2023 voor zover ze betrekking hebben op 2024 en latere jaren meegenomen in de Voorjaarsnota 2024 en de begroting 2025. De belangrijkste aanpassingen –van de algemene uitkering, wijzigingen in taken en decentralisatie- en integratie-uitkeringen– die betrekking hebben op het lopende begrotingsjaar 2023 worden verwerkt in de eindejaarsbrief 2023.

De belangrijkste effecten voor Rotterdam ten opzichte van de tweede herziening 2023 en de begroting 2024 zijn de volgende:

Gemeentefonds (mutaties) x 1 mln	2023	2024	2025	2026	2027
A. Algemene uitkering	0,0	22,3	18,9	17,4	32,2
A1. Algemene uitkering (reservering voor indexatie)	0,0	-22,3	-18,9	-17,4	-18,0
A2=A+A1. Algemene uitkering (constante prijzen)	0,0	0,0	0,0	0,0	14,2
B. Taakmutaties, decentralisatie en integratie-uitkeringen	-2,9	2,5	-2,7	-2,6	-2,7
C. Integratie-uitkering Sociaal Domein	0,9	0,4	0,6	0,6	0,5
D=A2+B+C. Totaal	-1,9	2,9	-2,0	-2,0	12,0

A. Algemene uitkering

De hoogte van het gemeentefonds is in de tweede herziening 2023/begroting 2024 gebaseerd op de meicirculaire gemeentefonds 2023. In deze circulaire is een nieuwe accresraming opgenomen voor het jaar 2023 en verder, berekend conform de systematiek zoals deze is vastgesteld in het Coalitieakkoord van het Rijk en de daaruit volgende Startnota. Voor 2022 tot en met 2025 wordt de bestaande normeringssystematiek (trap-op-trap-af met rijksuitgaven) toegepast.

In het voorjaar van 2022 hebben de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Interprovinciaal Overleg (IPO) ingestemd met het voorstel van het kabinet om het volumedeel van het accres voor 2022–2025 vast te zetten op de stand van de Voorjaarsnota 2022 van het Rijk. Fixeren komt tegemoet aan de wens van rust en stabiliteit van alle partijen. Het gemeentefonds wordt wel geactualiseerd voor loon- en prijsontwikkelingen.

Het Rijk heeft gecommuniceerd dat vanaf 2026 het gemeentefonds niet langer via de trap-op-trap-af-systematiek wordt aangepast. In de Voorjaarsnota 2023 van het Rijk is een beschrijving van de hoofdlijnen van de nieuwe financieringssystematiek opgenomen.

2023

De algemene uitkering wijzigt in 2023 niet. Het volumedeel is vastgezet voor de jaren 2022 tot en met 2025. De loon- en prijsontwikkelingen zijn gebaseerd op de CPB¹-raming van maart 2023. Deze ontwikkelingen zijn reeds verwerkt in de Rotterdamse Voorjaarsnota 2023.

2024 en verder

De bijstelling van de algemene uitkering voor loon- en prijsontwikkelingen is € 22,3 mln in 2024, dalend naar € 18 mln in 2027. Deze bijstellingen volgen uit hogere prognoses voor loon- en prijsontwikkelingen in de jaren 2024 en 2027 en naar beneden bijgestelde prognoses voor loon- en prijsontwikkelingen in de jaren 2025 en 2026. Deze ontwikkelingen zijn gebaseerd op de septemberraming 2023 van het CPB. Het CPB actualiseert de ontwikkelingen -wederom- bij de maartraming 2024. Deze raming dient als basis voor de meicirculaire gemeentefonds 2024 en de door de gemeente Rotterdam te gebruiken (inflatie)cijfers voor de Voorjaarsnota 2024/begroting 2025.

¹ Centraal Planbureau

Het Rijk heeft de nieuwe financieringssysteem van het gemeentefonds, zoals aangekondigd in de meicirculaire 2023, in de Miljoenennota en septembercirculaire 2023 nader uitgewerkt:

1. De indexatie voor het volumedeel wordt vanaf 2027 gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Dit leidt in 2027 tot een stijging van de algemene uitkering met € 14,2 mln;
2. De methodiek voor het bijstellen van het gemeentefonds voor loon- en prijsbijstellingen zal vanaf 2026 plaatsvinden op basis van de prijs bruto binnenlands product (pbbp) van het lopende jaar, in plaats van op basis van een gecombineerde index. De in deze septembercirculaire gecommuniceerde bijstellingen voor loon- en prijsontwikkelingen houdt reeds rekening met deze overstap vanaf 2026.

Ten slotte: Op zijn vroegst twee jaar na afsluiting van een boekjaar stellen de fondsbeheerders, de ministeries BZK en Financiën, de definitieve hoogte van het gemeentefonds vast. Schommelingen kunnen zich in alle jaren nog voordoen, onder andere door veranderingen van waarden van maatstaven én daadwerkelijke declaraties van gemeenten op het BTW-compensatiefonds (BCF).

B. Taakmutaties, decentralisatie- en integratie-uitkeringen (inclusief Sociaal Domein)

In de septembercirculaire is een aantal actualisaties van taakmutaties, decentralisatie en integratie-uitkeringen opgenomen. Spelregel/gedraglijn in Rotterdam is om de actualisaties te verrekenen met de desbetreffende programma's, tenzij niet noodzakelijk. De belangrijkste wijzigingen zijn:

1. Met ingang van 2023 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de compensatie van het wettelijk minimumloon voor medewerkers in de Wet Sociale werkvoorziening (Wsw) door verhoging van de integratie-uitkering Participatie. Voor 2023 heeft dit een effect van € 0,7 mln voor Rotterdam;
2. Voor het jaar 2024 is er landelijk € 50 mln beschikbaar gesteld aan gemeenten om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen en € 14,9 mln voor de begeleiding van jongeren naar werk. Voor Rotterdam komt dit neer op respectievelijk € 3,7 mln en € 1,5 mln in 2024;
3. De verdeelmodellen decentralisatie-uitkering Maatschappelijke Opvang (DUMO) en decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang (DUVO) maakten nog gebruik van maatstaven uit het oude verdeelmodel voor de algemene uitkering van het gemeentefonds. In de septembercirculaire 2023 zijn de maatstaven in de verdeelmodellen van de DUMO en DUVO in lijn gebracht met de maatstaven zoals deze nu in het herijkte verdeelmodel voor de algemene uitkering worden gebruikt. Het effect vanaf 2023 voor de DUMO van deze actualisatie is minus € 2,2 mln en het effect vanaf 2023 voor de DUVO is minus € 0,9 mln;
4. De septembercirculaire meldt dat de resterende middelen voor de energietoelage 2023 (€ 900 mln) nog niet kunnen worden uitgekeerd doordat de noodzakelijke wijziging van de Participatiewet nog niet is goedgekeurd door de Tweede en Eerste Kamer.

Een specificatie van wijzigingen in/van taakmutaties, decentralisatie en integratie-uitkeringen is opgenomen in de bijlage.

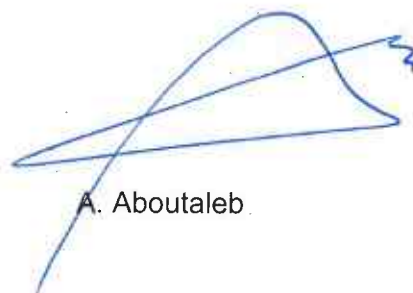
Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering beleids- en bestedingsvrij en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, zoals bij specifieke uitkeringen wel het geval is. Eventuele opmerkingen die over de algemene uitkering dan wel decentralisatie- en integratie-uitkeringen in circulaire worden gemaakt, zijn niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke kosten gemeenten geconfronteerd worden. Dit inzicht is -ook- van belang voor de Tweede Kamer.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Conform bestendige gedragslijn worden de uitkomsten van de septembercirculaire Gemeentefonds 2023 uiterlijk opgenomen in de Voorjaarsnota 2024 en de begroting 2025. Aanpassingen van de algemene uitkering alsmede wijzigingen in taken, decentralisatie- en integratie-uitkeringen voor het lopende begrotingsjaar 2023 worden verwerkt in de eindejaarsbrief 2023.

De secretaris,
V.J.M. Rozen

Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De burgemeester,

A. Aboutaleb

Bijlage

Een specificatie van taakmutaties, decentralisatie en integratie-uitkeringen is de volgende:

Septembercirculaire 2023	2023	2024	2025	2026	2027
Taakmutaties					
1.Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)	34.096	36.475	37.050	34.906	34.645
2.Wet visueel beperkten	0	-66.703	-69.890	-69.255	-72.415
3.Bijzondere bijstand en vroegsignalering	0	3.686.598	0	0	0
4.Hulpmiddelen thuis laten staan	5.743	14.598	20.987	22.348	22.107
5.Rijksvaccinatieprogramma	0	247.990	255.188	230.237	230.884
Totaal taakmutaties	39.839	3.918.958	243.335	218.236	215.221
Decentralisatie en integratieuitkeringen					
6.Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	-2.195.090	-2.195.090	-2.195.090	-2.195.090	-2.195.090
7.Vrouwenopvang (DU)	-889.593	-803.835	-802.747	-721.613	-724.176
8.Versterking arbeidsmarktregio's (DU)	0	1.484	1.484	1.484	1.484
9.Aanpak laaggeletterdheid (DU)	0	42.847	0	0	0
10.Veilig wonen	7.062	7.062	7.062	7.062	0
11.Verkeersveiligheid	30.456	30.456	30.456	30.456	30.456
12.LHBTI beleid Regenboogsteden	50.000	50.000	50.000	50.000	0
13.Regionale doelgroepen specifieke aanpak	68.329	0	0	0	0
14.Begeleiding jongeren naar werk	0	1.466.163	0	0	0
Totaal decentralisatie en integratieuitkeringen	-2.928.836	-1.400.913	-2.908.835	-2.827.701	-2.887.326
Integratieuitkering Sociaal Domein					
15.Beschermde Wonen (IU)	234.698	-294.415	0	0	0
16.Participatie (IU)	708.844	659.411	608.728	563.783	516.532
Totaal Integratieuitkering Sociaal Domein	943.542	364.996	608.728	563.783	516.532
Totaal mutaties	-1.945.455	2.883.041	-2.056.772	-2.045.682	-2.155.573